

Szakmai beszámoló a Sármégy középkori temploma és temetője című kiállításhoz

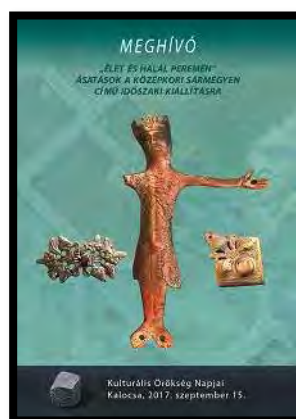
„Élet és halál peremén” Ásatások a középkori Sármégyen

Időszaki kiállításunk 2017. szeptember 15-én nyílt meg a Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében és 1 évig lesz látható. A pályázatban leírtakhoz képest megváltoztattuk a kiállítás címét. Az új cím: „Élet és halál peremén” Ásatások a középkori Sármégyen. A tervezettnél szűkösebb anyagi feltételek miatt szűkítettük a pedagógiai programok körét.

A kiállításról a múzeum honlapján, a www.viskikarolymuzeum.hu oldalon, az időszaki kiállítás menüpontban lehet tájékozódni.

I. A kiállítás hasznosulásának értékelése

Az időszaki kiállítás külön jegybevételt nem jelentett, a múzeumi belépő megvásárlásával minden múzeumi kiállítás látogatható, a kiadvány kiállításához kapcsolódóan nem jelent meg.

A kiállítás 2017. szeptember 15-én nyílt meg, a látogatószámról ez idáig tudunk számot adni, szem előtt tartva, hogy november 1-től március 15-ig zárva tartunk és csak előre bejelentett csoportokat tudunk fogadni. Ezeket figyelembe véve eddig közel 500-an látták a kiállítást.

A kiállítás megnyitó a helyi sajtó szempontjából is nagy érdeklődésre talált. A Kalocsa Tv, a kalocsai Korona rádió, a Kalocsai Néplap, valamint a megyei sajtó a Petőfi Népe is beszámolt az eseményről.

A kiállításhoz kapcsolódóan múzeumpedagógiai programot hirdettünk meg iskolai osztályok, általános iskolai és középiskolai osztályok számára is. A program részeként tárlatvezetés és kézműves foglalkozás szerepel.

Összegzőként elmondható, hogy új időszaki kiállításunk a látogatók körében eddig is nagy sikereket ért el. Minden korosztály megtalálta az érdeklődésének megfelelő látványelemet illetve információt. Interaktivitásának köszönhetően új szintet hozott az időszaki kiállításaink sorába. A látogatói visszajelzések eddig mind pozitívak voltak, a gyerekektől a felnőtt csoportokig élvezettel sétáltak végig a kiállításunkon.

II. A kiállítás ismertetője

A kiállítást a Viski Károly Múzeum földszinti folyosóján rendeztük meg. A bejáratnál szemben a falon a kiállítás megnyitó szövegét helyeztük el. A vitrinekkel szemben lévő szabad falfelületen képeket tudtunk elhelyezni, szemléltető táblaképeket és térképeket, valamint légi fotókat. A tárlók között egy monitort építettünk be, melyen folyamatosan vetítünk egy kisfilmet az ásatásról. A teremőri pultba beépített lejátszón keresztül középkorhoz kötődő zenei anyagot tudunk a folyosón kihangosítani. A kiállításba több látványos elemet igyekeztünk beépíteni. A látogató egy vesszőfonatos kerítésen keresztül juthat a cinterembe, ahol szemben a templom tornyának látványa fogadja. A templom

bejáratán belépve egészben láthatja a templom alaprajzát több látványelemmel kombinálva. Az ablakokra molinókat feszítettünk ki, melyeket természetes fény világít át.

A kiállítást a következő témák köré építettük fel:

Homokmégy a honfoglalás és Árpád-korban

Homokmégy és Sármégy a középkorban

Limoges-i corpus Sármégyen

Temetkezési szokások a homokmégyi temetőben, a 47. sír rekonstrukciója

Ékszerek és viseleti tárgyak

Ruhamaradványok a homokmégyi temetőben

Pénzleletek a homokmégyi temetőben

A sármégyi templom

Életképek, az ásatás hangulata

A látogató a folyosóra belépve a bemutatkozó táblán olvashatja el a legfontosabb információkat a kiállításról. A másik oldalon lévő vitrinben Homokmégy honfoglalás és Árpád-kori leleteiből láthat válogatást. A teret egy vesszőfonatos kerítés osztja meg, mely a temető kerítését szimbolizálja, ezen át lépünk a cinterembe.

Homokmégy a honfoglalás és Árpád-korban

Itt Homokmégy honfoglalás és Árpád-kori történetét mutattuk be, a szentegyházparti lelőhelyhez közel eső homokmégy-székesi és homokmégy-halomi temető bemutatásán keresztül, tábló formájában szöveggel, térképpel és képekkel kombinálva. Szövegesen ismertettük a halomi és székesi temető leletanyagát. Középen a rovásfelírtos, csontmervítéssel tegez.

Homokmégy a középkorban

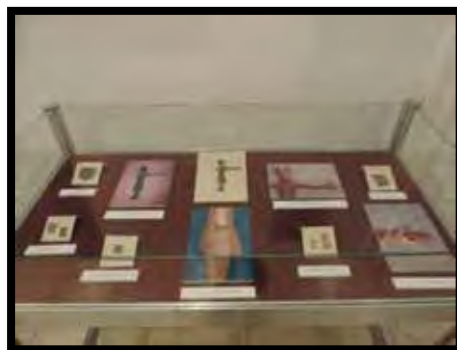
Itt Homokmégy középkori történetét ismertettük térképeken, a Szentegyházparton található lelőhelyeket külön jelölve. Homokmégy területén számon tartott templomok helyének jelölése, a lelőhelyeken készült képekkel illusztrálva. Sármégy falu történetét külön kiemelve. A templom az írásos forrásokban. A templom bemutatása, leírása, a különböző bővítmények (pl.: osszarium) külön bemutatása. Képekkel illusztrálva a templom bontásának különböző fázisai.

A látogató az első két vitrin megtekintése után a cinterem jelképes vesszőfonatos kerítésén keresztül jut a temetőbe, ahol a temető leletanyagát mutattuk be. A kerítésen belépve a templom felépített homlokzatát láthatja a látogató.

Limoges-i corpus Sármégyen.

A vitrinben a corpus-t mutatjuk be. Mellette balról a corpus leírása, valamint összefoglaló szöveg a Limoges-i keresztokról. Könyv sarokdíszek és veretek, valamint záró csatok láthatók még a tárlóban.

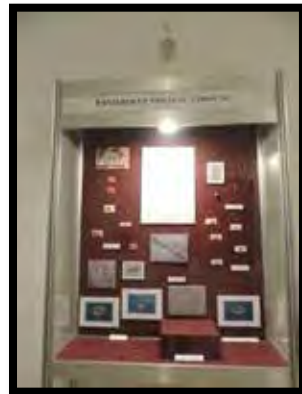

Temetkezési szokások a sármégyi temetőben, a 47. sír rekonstrukciója.

A vitrin felett képpel illusztrálva mutatjuk be a középkori templom körüli temetők, köztük a homokmégyi temető temetkezési szokásait, a cintermet és az osszáriumot.

Ékszerek és viseleti tárgyak.

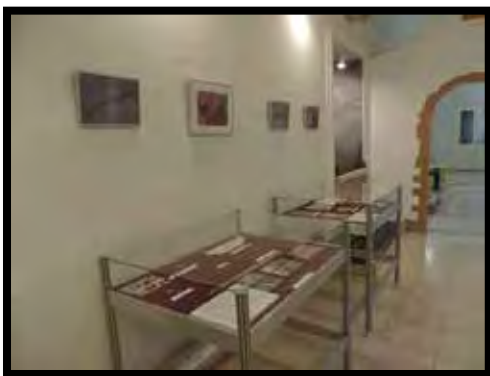
A temetőben talált ékszerek és viseleti tárgyak. Az ékszerek leírásait a pecsétgyűrűk fejről felnagyított képpel, a korabeli viseleti szokások leírásait egy-egy színes képpel illusztráljuk. Ékszerek bemutatása: gyűrűk (pecsétgyűrűk, köves gyűrű) fülbevaló. Viseleti tárgyak bemutatása: párták, hajtúk, gombok, ruhakapcsok, övcsatok.

Ruhamaradványok a sármégyi temetőben.

Tablón mutatjuk be a temetőben előkerült textileket, képekkel illusztrálva, a 85. sír paszományának az ásatáson készült kinagyított fotójával.

- A 85. sír paszománya, hozzá *rekonstrukciós rajz* készül.
- A 13. gyereksír csipkedíszje.
- Az egyik sír nyak körüli szegélydíszének bemutatása, hozzá *rekonstrukciós rajz*.
Illusztráció, tárgyalírások.

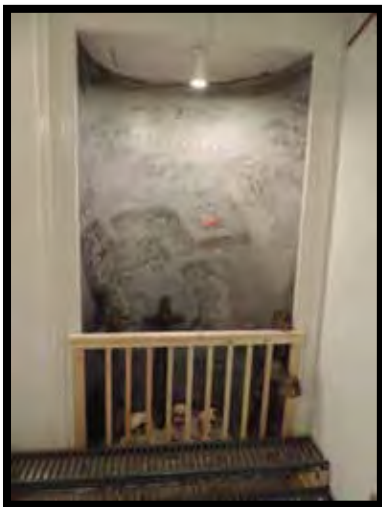
Pénzleletek a sármégyi temetőben.

A falon tabló formájában mutatjuk be a templom és temető különböző korszakait a pénzleletek segítségével. Illusztrációként minden talált pénztípusról felnagyított kép készül.

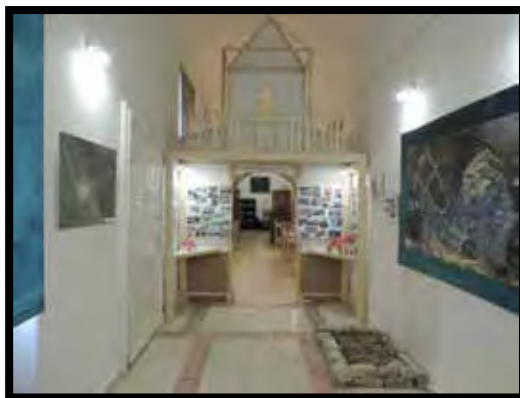
A vitrinben a pénzek bemutatása: III. Béla (1172-1196) korából származó rézpénz, szlavón denárok, Luxemburgi Zsigmond (1387-1437) ezüst quaringja, Újlaki Miklós (1471-1478) címzetes boszniai király magánverete (denár, Aquileiai típus) valamint I. Ferdinánd (1527-1564) 1529-es és 1535-ös ezüst denárjai, török kori akcse, I. Miksa idejéből származó ezüstpénz.

A „cinterem” végén három gyereksír tekinthető meg, háttérben a temető látképével.

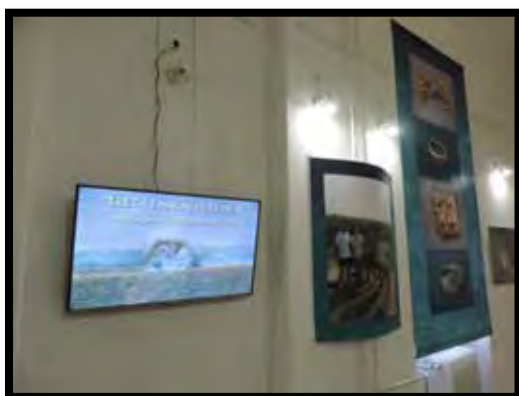

A sármégyi templom.

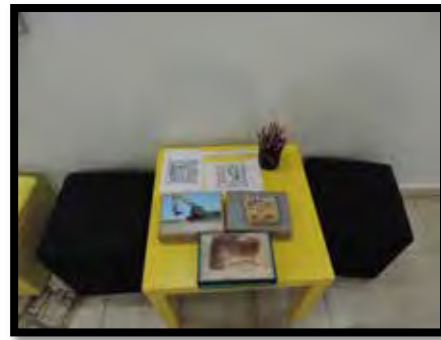
A sármégyi templom építési fázisainak bemutatása többféle módon. A padlóra felragasztva 1:20 méretarányban, légi fotókon és makettekén keresztül.

Építési fázisok maketten és az ásatás hangulatképei a templom felépített homlokzatának túoldalán.

A drón videó és az utolsó két állóvitrinben található tárgyak

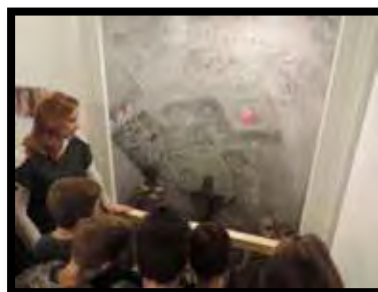

A gyerekeknek kialakított tér: malomjáték, iniciálék és puzzle-ok

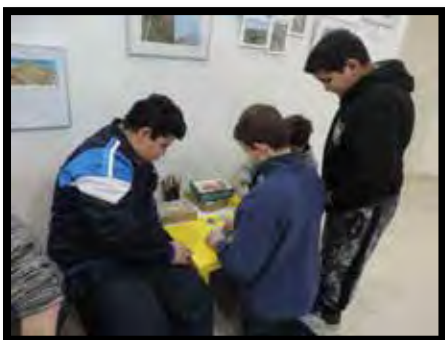
III. Kiállításához kapcsolódó pedagógiai programok.

A kiállításához kapcsolódóan múzeumpedagógiai programot hirdettünk meg iskolai osztályok, általános iskolai és középiskolai osztályok számára is. A program részeként tárlatvezetés és kézműves foglalkozás szerepel.

A kézműves foglalkozások között szerepel rovásíráshoz kapcsolódó feladatlap kitöltése, iniciálé festés, valamint fémdomborítás a corpus és a könyv sarokdíszek mintái alapján.

Tárlatvezetés iskolai osztályok számára

Puzzle és malomjáték

Fémomborítás

Rovásíráshoz kapcsolódó feladatok megoldása.

IV. Igazolás arról, hogy a szakmai beszámolót a Hungaricana Közgyűjteményi portálra feltöltöttük.

Lantos Andrea
régész